

Forhandling

Villy Søvnald (SF):

Det er meget sjældent, at Folketinget vedtager lovgivning, der er rettet så geografisk specifikt, som tilfældet er her. Man kan sige, at det, Folketinget stemmer om om lidt, er en lex Ribe Amt. I Ribe Amt er man jo ramt af ikke alene at have en borgerlig regering her, men også af at have et flertal i amtet bestående af Venstre og De Konservative.

Det, der er problemet, er, at Ribe Amt i modsætning til samtlige andre amter i hele landet nægter at betale for nogle af de mest udsatte grupperinger, vi har, nemlig hjemløse, sindslidende, misbrugere osv. Den trafik har nu stået på i godt og vel 2 år.

Jeg har hørt statsministeren nogle gange tale om, at man skulle gøre op med konsekvensløsheden og slapheden. Det synes jeg lyder rigtigt. Nu har Ribe Amt altså i 2 år fået lov til at undlade at betale for nogle af de mest udsatte grupper, vi har.

Jeg vil godt spørge socialministeren og også indenrigsministeren, for sagen ligger jo også hos indenrigsministeren – hvis indenrigsministeren har tid til at høre efter: Hvor lang tid kan man forestille sig, at et amt kan tillade sig at sætte sig ud over al lovgivning, uden at det bliver slapt og konsekvensløst? De har foreløbig gjort det i 2 år, og de har tjent 57 mio. kr. på det, så man kan også sige, at det er en speciel retsopfattelse, der bygger på, at hvis man bryder loven, så bliver man belønnet.

Men mit spørgsmål til de to ministre er: Hvor lang tid vil man finde sig i, at et enkelt amt på den måde tager nogle af de mest udsatte grupper, vi har, som gidsler alene af økonomiske hensyn?

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslaget vedtoges med 109 stemmer (V, S, DF, KF, SF, RV og KD); 2 (EL) stemte hverken for eller imod.

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive sendt til statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Tredje behandling af lovforslag nr. L 95: Forslag til lov om forbud mod salg af tobak og alkohol til personer under 16 år.

Af indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen).

(Fremsat 26/11 2003. Første behandling 11/12 2003. Betænkning 18/2 2004. Anden behandling 9/3 2004).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Lovforslaget vedtoges med 106 stemmer (V, S, DF, KF, RV og KD) mod 8 (SF og EL).

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive sendt til statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af lovforslag nr. L 166: Forslag til lov om ændring af lov om folkekirkens økonomi. (Fællesfondens indtægter).

Af kirkeministeren (Tove Fergo).
(Fremsat 18/2 2004).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Birthe Rønn Hornbech (V):

Jeg skal på Venstres vegne tilkendegive, at vi støtter kirkeministerens lovforslag. Vi betragter det som en ren kodificering af det, der har været praksis siden 1937.

Formanden:

Fru Karen J. Klint som ordfører.

Karen J. Klint (S):

Der skal indledningsvis lyde en ros til ministeren for, at der blev lyttet til den massive kritik, der kom til det oprindeligt udsendte lovforslag, så vi i dag står med et stærkt reduceret forslag, der alene retter op på økonomilovens § 14, så der er en tydelig hjemmel til, at Fællesfonden kan oppebære refusioner fra de lokale kirkelige kasser af udgifter, der er afholdt af Fællesfonden, men som vedrører lokale kirkelige aktiviteter. Det er primært en tydeliggørelse af praksis, som ikke mindst er anbefalet af Rigsrevisionen.

Bemærkningernes historiske gennemgang af, hvordan tingene hænger sammen, er god information til alle, der ikke lige kender de snørklede baggrunde for den nuværende struktur og arbejdsformer. Også tak herfor. Så til lovforslaget kan ministeren regne med fuld opbakning fra Socialdemokraterne.

Men ministeren benytter lovforslaget til at løfte sløret for kommende forhandlinger, og det skal ministeren sådan set også have tak for. Så håber vi bare, at det ikke kun bliver ved udmeldingerne i lovforslaget, men at det også bliver til realiteter, og vi vil så allerede nu sige til ministeren, at vi stiller op hver gang, der bliver kaldt, og vi er selvfølgelig parate til at forhandle i det videre forløb.

Socialdemokraterne har længe været parate til at drøfte en udvikling af folkekirkens struktur, og nu skriver ministeren i bemærkningerne, at ministeren også i år vil tage initiativer med hensyn til at strukturere debatten og deltage aktivt i den og ved årets udgang foretage en evaluering af denne.

Så havde det sådan set været meget nemmere bare at støtte vores forslag om at lave et førkommissionsudvalg, hvor vi netop fik den debat, for nu ser vi jo, at den 24. april skal bruges af en af de kirkelige organisationer, der selv satser 0,5 mio. kr. på at få en debat i gang 12 steder i landet, og det havde været et meget fint samarbejdsprojekt. Men o.k., bedre sent end aldrig, vi kommer gerne og vil bidrage til debatten, når den tid kommer, hvis vi så får den åbne debat, og hvis også den måde, den struktureres på, og den måde, der sker en opsamling og evaluering på, også sker i samarbejde med de partier, der senere hen skal være medansvarlige for lovgivningen.

Så det kunne have været spændende, hvis vi i dag kunne have fået lidt bredt ud om, hvem det er, der kommer med i den debat, der skal startes

til efteråret, og hvem det er, der skal foretage en evaluering. Men det er sådan set ikke selve lovteksten, der er i det, det er jo bemærkningerne, der er spændende i forhold til en paragraf, som bemærkningerne måske ikke hænger så meget sammen med.

Men jeg tror, at vi er mange, der ønsker at deltage i debatten både som lyttere og som bidragydere, også fordi grundloven og trosretninger i al almindelighed er sat til debat i det ganske land.

Derimod kan Socialdemokraterne ikke støtte bestræbelserne på en yderligere involvering af Folketinget i kirkens indre administration af egne penge, og sådan betragter vi faktisk Fællesfonden. Vi synes faktisk også, at ministeren og ministeriets involvering burde inddrages i debatten. Derfor har vi selv forberedt et forslag om et egentlig økonomiudvalg for Fællesfonden, og det kommer vi måske til at tale om, når der skal ske en senere lovgivning.

Men til den konkrete ændring i loven har ministeren vores opbakning.

(Kort bemærkning).

Birthe Rønn Hornbech (V):

Jeg vil i modsætning til ordføreren fra Socialdemokratiet holde mig til lovforslaget og stille to klare spørgsmål:

Er fru Karen Klint ikke enig i det, jeg sagde i min korte ordførertale, at det, som fru Karen Klint kalder, at der rettes op, det er noget, som har været praksis lige siden 1937, altså også under flere socialdemokratiske ministre? Så vil jeg spørge, om ikke dette korte lovforslag netop er udtryk for – fordi der ikke står andet end det, der gør – at kirkeministeren har lyttet til det kirkelige bagland. Er det ikke det, der er kendsgeringen?

(Kort bemærkning).

Karen J. Klint (S):

Det var faktisk også det, jeg sagde, men med den baggrundsstøj, der er herinde, kan det jo være svært at høre hinanden en gang imellem. Jeg kvitterede faktisk for, at ministeren havde lyttet og derfor kun kom med et meget smalt lovforslag. Desuden misbrugte jeg egentlig ikke lovforslaget, jeg tillod mig bare det samme som ministeren, at når ministeren bruger bemærkningerne til at brede sig ud, så tillod jeg mig også at forholde mig til bemærkningerne til lovforslaget.

Formanden:

Så er det hr. Jesper Langballe som ordfører.

Jesper Langballe (DF):

Ganske kort vil jeg sige, at det er en god idé, at der er overensstemmelse mellem love og bekendtgørelser, og det her er en lille sag, men det er jo et led i det prisværdige oprydningsarbejde, der sker i den kirkeministerielle praksis og i lovgivningen. Og jeg synes, at denne lille sag, hvor der bliver bragt overensstemmelse mellem lov og det, der har været praksis siden 1937, meget klart viser, hvor fortrinligt det var, at kirkeministeren bad Rigsrevisionen om at kulegrave hendes eget ministerium, så man kunne få bragt orden i de ting, der jo har haft det med at formere sig ved knopskydning uden nogen særlig systematik.

Kl. 10.15

Formanden:

Tak til hr. Jesper Langballe. Så er det hr. Knud Erik Kirkegaard som ordfører.

Knud Erik Kirkegaard (KF):

Jeg skal blot ganske kort meddele på Det Konservative Folkepartis vegne, at vi kan støtte forslaget. Der skal være orden i tingene, og når Rigsrevisionen påpeger, at der har været uoverensstemmelse mellem lovgrundlaget og den praksis, der er foregået siden 1937, så skal det naturligvis bringes i orden. Så vi støtter forslaget.

Formanden:

Tak til hr. Knud Erik Kirkegaard. Så er det fru Margrete Auken som ordfører.

Margrete Auken (SF):

Ja, det gør vi selvfølgelig også. Nu vil jeg gøre som fru Karen Klint og benytte mig af, at vi f.eks. har fået en stak høringssvar, der handler om alt, der ikke er blevet gjort. Og jeg har det altså lidt sådan, det må kirkeministeren undskylde, at når der kommer noget fra vores nuværende minister, så holder jeg altså på lommerne og tæller alle fingrene bagefter og er alligevel ikke sikker på, at der ikke er et eller andet, der kan gå galt i det her foretagende. For den vilde centralisering, som var udtryk for det, som kom i det første forslag, skal jeg lige se om virkelig er afmonteret; har vi virkelig undgået statsliggørelsen af kirken, er det bare denne her lille detalje, som ligger der.

Det vil jeg tillade mig at have tillid til at det er, selv om der måske er en tændsats i det, når der står, at man ikke nu vil benytte sig af sådan og sådan, men måske vil man senere. Så tænker jeg: Hvad betyder det? Har man bygget noget ind, som ikke giver vrøvl lige nu, men så der alligevel ligger et frikort til at gøre noget senere hen?

Men jeg vil da også godt her tage tråden fra fru Karen Klints tale op og sige, at vi også ser frem til en grundig samtale om kirkens økonomi. Og den diskussion, som forslaget om bloktilskud har afstedkommet i de kirkelige kredse, er jo bemærkelsesværdig, for i nogenlunde enighed beder de nu om selv at få lov at bestemme over deres penge i kirken.

Jeg kan ikke så godt sige vi, fordi jeg står her som repræsentant for SF, og jeg synes ligesom, at selv om der er nogen, der tror, at Folketinget er kirkens synode, så nægter jeg altså at gå ind i rollen som synodedeltager.

Når jeg står på denne her talerstol, er jeg SF's repræsentant. Og selv om der ikke er misforhold mellem det, jeg siger det ene sted, og det, jeg siger det andet sted, så har jeg ikke her på nogen måde hverken ret eller noget som helst andet til at tale på kirkens vegne. Men jeg synes, man kan henvise til, hvad der er blevet sagt i denne her sag.

Og der vil jeg så også godt som SF'er sparke ind her, at vi har haft og har vedvarende, uanset hvordan vi måtte have det med folkekirken, et fælles ønske i SF om, at den økonomi nu bliver så tydelig, at det, der er kirkens penge, bliver kirkens område. Det, der har med kirkens forkyndelse at gøre, bliver det, som betales af kirken, og det, som er statsopgaver, betales af staten.

Dertil vil jeg så sige, at jeg også ser frem til, at vi efterhånden får den sag i orden, sådan at vi ikke længere skal havne i alt det kludder med, at der går statspenge til forkyndelse. Jeg kan godt hele historien både om 1920 osv., jeg kan det alt sammen, og jeg har hørt folk utrolig pædagogisk forklare, at der ikke er tale om, at der sker overførsler af midler.

Jeg kan huske engang, hvor vores forrige kirkeminister havde været så pædagogisk til at forklare, hvordan det var med den der økonomi, og jeg syntes jo, det stod lysende glasklart. Og så hørte jeg 5 minutter efter, at der ikke var et øje, der havde forstået det, hvis ikke de var dybt inde i den sag i forvejen, og at folk stadig væk tror, at staten betaler til forkyndere.

Så jeg tror, det er vigtigt, at vi også får den sag i orden, når vi nu kommer til at snakke sammen om kirkens økonomi, at vi laver selvforvaltning til kirken, så den får lov til at bestemme over sine egne penge, og at vi selvfølgelig derefter sørger for, at det også bliver sådan, at pengene går til det, de skal gå til, og at statens penge går til det, der er statens opgaver, så vi også på det område kommer på niveau med grundloven.

Kl. 10.20

Men denne her sag kan ikke få ret mange safter i kog ud over min almindelige forskrækkelse over, hvad der dog er på færde, når der kommer noget derfra. Jeg tror ikke, det er alvorligt, så vi tager det roligt og støtter.

(Kort bemærkning).

Birthe Rønn Hornbech (V):

Det er i sig selv fantastisk, at kirkeministeren kan forskrække fru Margrethe Auken, det vidste jeg ikke var muligt, men jeg har lyttet med stor interesse til det, der blev sagt, og jeg drager den konklusion af fru Margrethe Aukens pengepolitiske betragtninger, at statstilskuddet til Det Mellemkirkelige Råd skal fjernes. Er det rigtigt forstået?

(Kort bemærkning).

Margrete Auken (SF):

Nej, det er *ikke* rigtigt forstået, for der er et lovgivningsgrundlag til Det Mellemkirkelige Råd. Jeg har godt set, at fru Birthe Rønn Hornbech har været ude og sige, at det ikke er en statsopgave, samtidig med hun er en af de store fortalere for statskirkeligheden, og at der ikke er andre end staten til at forvalte tingene.

Hvis vi fik orden i økonomien, så synes jeg, vi skal sørge for, at den ligger under Fællesfonden. Det er da klart, men så skulle konsekvensen af det, jeg skulle have sagt her, også have været, at vi lige med et snuptag skulle fjerne 40-procents tilskuddet til præstelønningerne.

Det mener jeg sådan set heller ikke vi skal, før vi har fået orden i tingene, men når vi har fået orden i tingene, så siger det da sig selv, at en virksomhed som Det Mellemkirkelige Råd skal være dækket af de kirkelige midler. Det siger sig selv.

Men det er da ikke noget, vi gør på et tidspunkt, hvor vi bare går ind og hekser, fordi det er lykkedes, og det er det, der forskrækker mig, fru Tove Fergo med solid bistand af dem, der vil lukke munden på anderledes tænkende – nu

nævner vi ikke de herrers navne – at true med at tage pengene fra dem. Så bliver jeg da, ja, ligefrem forskrækket.

Formanden:

Fru Tove Fergo er jo kirkeminister. Så er det fru Birthe Rønn Hornbech for endnu en kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Birthe Rønn Hornbech (V):

Jamen på nuværende tidspunkt er jeg da meget tilfreds med, vi er kommet så langt, at fru Margrethe Auken er enig i, at Det Mellemkirkelige Råd ikke er en statsopgave, og at der altså på det lange sigt ikke skal statsmidler i det råd. Tak for det.

(Kort bemærkning).

Margrete Auken (SF):

Jeg går ud fra, at fru Birthe Rønn Hornbech ikke har stoppet sine ører fuldstændig til. Jeg har *ikke* sagt, at der skulle botaniseres, så der, hvor der var tale om lidt frihed i kirken, kommer meningspolitiet kørende og siger: Det piller vi ud, og det, som passer os, skal blive der.

Det har jeg ikke givet grønt lys for. Folk, der kan høre, ved også godt, at jeg har sagt, at vi gerne så, at vi samlet – at vi *samlet*, fru Birthe Rønn Hornbech, og ikke de der manipulationer – flyttede det, sådan at det bragte tydelighed: Kirkens penge til kirkens opgaver, statens penge til statens opgaver, og ikke det dér meningsstyranni, som jeg er meget forbløffet over se fru Birthe Rønn Hornbech være med på også.

Jeg vidste godt, at det kom fra de sorte præster, men jeg havde ikke ventet at høre det fra fru Birthe Rønn Hornbech.

Formanden:

Tak til fru Margrethe Auken. Så er det hr. Niels Helveg Petersen som ordfører.

Niels Helveg Petersen (RV):

Det Radikale Venstre kan støtte forslaget, og vi glæder os over, at ministeren har trukket sine mere vidtgående forslag om bloktilskud m.m. tilbage. Jeg vil så tilføje, at debatten om disse forslag jo har været ganske omfattende og har også for mig demonstreret en stor interesse for disse spørgsmål i kirkelige kredse i Danmark og også en stor vilje til blandt kirkens folk at administrere sine egne anliggender.

Formanden:

Tak til hr. Niels Helveg Petersen. Er der flere ordførere i salen eller i nærmeste omegn? Ellers er det kirkeministeren.

Kirkeministeren (Tove Fergo):

Jeg vil godt sige tak for den velvillige modtagelse af dette forslag, og så vil jeg svare på nogle af de spørgsmål, som er blevet stillet.

Fru Karen Klint spørger til debatten, som er omtalt i bemærkningerne. Debatten vedrører forslaget om at ændre statens tilskud til folkekirken fra et øremærket tilskud, som det er i dag på de 40 pct. af præstelønnen, præsternes pension og biskoppernes løn og andre ting, til et bloktilskud til folkekirken.

Det har jo været i høring. Der har været et udvalgsarbejde. Udvalget indstillede i enighed, at vi ændrede statens tilskud til et bloktilskud. Det har så været til høring ude i det kirkelige landskab, og der har man sagt, at det var der nok noget godt i og noget rigtigt i, men at vi må have noget mere tid til debat. Og det synes jeg er en god idé, så vi tager noget tid til debat, og det er det, der ligger i de bemærkninger, at nu diskuterer vi det fortsat.

Kl. 10.25

Jeg har set, at Kirkeligt Samfund har taget initiativ til en debat rundt i mange forskellige egne af landet. Det synes jeg er et strålende initiativ. Jeg tager også selv ud og diskuterer det og debatterer det, og så ser vi, hvad det så ender med, når vi når til efteråret.

Til fru Margrete Auken vil jeg sige, at jeg undrer mig meget over fru Margrete Aukens udtalelser her fra talerstolen. Det er meget underligt, og det er sådan en surrealistisk oplevelse at høre, hvordan et kyndigt folketingsmedlem, som også er kyndig udi folkekirkens anliggender, kan stå og sige noget, der er sådan fuldstændig forkert. Jeg synes, det trænger til en retledning.

Der har ikke foregået nogen vild centralisering, tværtimod. Jeg vil bede fru Margrete Auken om at læse, at læse den lille pjece, som vi har udgivet om, hvad der er sket på det folkekirkelige område, siden jeg blev minister. Så det er positivt forkert.

Så er fru Margrete Auken inde på, at staten ikke skal betale til forkyndelsen. Og det gør staten jo. Staten betaler 40 pct. af præsternes løn. Sådan er det, og fru Margrete Auken kender historien, siger hun, som stammer tilbage fra 1919. Og det er da meget naturligt, fordi der jo netop i

grundloven også står, at folkekirken som evangelisk-luthersk skal understøttes af staten.

Så derfor kan jeg slet, slet ikke forstå, hvordan man som så kyndigt et medlem kan stå og sige sådan noget her fra Folketingets talerstol. Det synes jeg lige skal sættes på plads.

Og så lige nogle korte bemærkninger til selve lovforslaget. Det er i forbindelse med den økonomiske oprydning af Fællesfonden, som jeg har måttet tage fat på. Desværre har jeg måttet bruge en masse kræfter og energi på det her, men det er nu engang faldet i min lod. Og det er vi i gang med. Der er faktisk ryddet op.

Jeg må også sige til fru Margrete Auken, at det ikke er korrekt, når fru Margrete Auken står her og siger »når der engang bliver ryddet op«. Der er faktisk blevet ryddet op i Fællesfondens økonomi. Den er sat på skinner, og nu bliver der åbnet et økonomisk udviklingskontor i Kirkeministeriet, hvor der er ansat en økonom her fra 1. april, som skal varetage administrationen af disse mange penge, som Kirkeministeriet administrerer.

Men i forbindelse med det oprydningsarbejde gik det op for mig, efter at Rigsrevisionen havde foretaget den undersøgelse, som jeg jo bad dem om at foretage, at der var problemer. Det viste sig, at der ikke var lovhjælp til, at Fællesfonden kunne få de overskydende renter af gravstedskapitalerne. Selv om man har praktiseret det siden 1937, og selv om Rigsrevisionen er revisor på Fællesfonden, så bliver det altså konstateret i forbindelse med en undersøgelse, som jeg foranlediger finder sted. Det kan vække undren – i hvert fald hos mig og sikkert også hos mange andre.

Men nu får vi det bragt i orden, og jeg er meget glad for den positive modtagelse, forslaget har fået. Jeg håber selvfølgelig så også på, at det videre arbejde vil gå godt i udvalget, og at vi så kan tage fat på de andre ting, som ligger, netop den fortsatte debat om statens tilskud til folkekirken og den øvrige økonomiske styring, hvor der jo også er et udvalg, der sidder og skal se på, hvordan det helt præcist skal kunne gøres bedst muligt, så folkekirken og folkekirkens mange medlemmer, 4,6 millioner, får glæde af de penge, de betaler i kirkeskat.

For det, der er målet med det, er, at der simpelt hen bliver givet valuta for pengene, at man får mest mulig forkyndelse for de penge, der bliver betalt i kirkeskat. Og det tror jeg da selv fru Margrete Auken kan synes er en god idé.

(Kort bemærkning).

Karen J. Klint (S):

Jeg forstod på ministerens svar her i forbindelse med teksten i bemærkningerne, at der til efteråret kommer en struktureret debat, som fortrinsvis vedrører bloktilskud. Jeg vil tillade mig at gøre opmærksom på, at bemærkningerne på side 4 jo omhandler alle de svar, der er kommet ind, både omkring rapporten om bloktilskuddet og omkring rapporten fra Finansministeriet. Så det er faktisk den brede debat, man har bedt om mere tid til, og ikke kun om tid til en smal debat om bloktilskud.

Kl. 10.30

Det er også en debat om konsekvenserne: Får det konsekvenser for folkekirkens ydre struktur? Der skrives på side 4, at kirkeministeren vil i løbet af indeværende år tage initiativ osv., og det er jo meget personligt. Det er ikke engang ministeriet, det er personen ministeren, der vil tage initiativ til det, men efter min demokratiopfattelse skal Folketinget faktisk også være med i den debat, ikke kun kirkeministeren.

(Kort bemærkning).

Kirkeministeren (Tove Fergo):

Det er ganske rigtigt, at så mange som muligt af dem, der er engageret på området, selvfølgelig skal deltage i debatten. Det er bedst for alle parter, det er jo en folkesag, så jo flere, der tager del i debatten, desto bedre er det.

Når der bliver skrevet sådan i bemærkningerne, er det, fordi i hvert fald jeg selv vil tage initiativet. Men det udelukker bestemt ikke, at andre også tager initiativ til en debat, så jeg håber saneligt, at både landsforeningens bestyrelse, distriktsforeninger, kirkelige organisationer, sogne, og hvem der ellers er interesserede, vil kalde både folketingsmedlemmer og ministeren til debatmøder rundt omkring i landet, så jeg for mit vedkommende kan få forklaret, hvilke overvejelser der egentlig ligger bag bloktilskudstanken, og hvilke ideer der ligger i den rapport med forslag til bedre økonomistyring, som Finansministeriets projektgruppe har udarbejdet.

Jeg tror, det er sådan, at 38 af de vistnok 116 forslag kan vi gennemføre umiddelbart. Der er ingen problemer i de tekniske forslag, så er der nogle mere ideologisk betingede forslag, som bliver behandlet i et udvalg, der er blevet nedsat mellem stifterne og ministeriet, og endelig er der nogle større, mere kirkeideologiske forslag, bl.a. et om bloktilskuddet, som kræver en mere bred

debat, der har noget at gøre med stat-kirke-forholdet. Den debat synes jeg vi skal tage, og så ser vi, hvad der kommer ud af den. Der skal jo gerne være støtte og opbakning fra alle de mange, som er engageret i den danske folkekirke.

(Kort bemærkning).

Karen J. Klint (S):

Det er åbenbart lidt vanskeligt at få et meget klart tilsagn om, at den strukturering af debatten, der er antydnet her, ikke vil betyde, at vi bare får mange forskellige debatter, men at der ikke er nogen fælles linje; altså at ministeren tager sine debatter, og så må vi andre tage de andre debatter. Det er det parallelløb, jeg godt synes kunne have været et mere fælles løb, så der også var en fælles evaluering og fælles fodslag om, hvordan tingene skal gribes an. Men det er åbenbart lidt svært at få afklaret nu, så vi må jo prøve at se, om vi kan afklare det under udvalgsarbejdet.

(Kort bemærkning).

Kirkeministeren (Tove Fergo):

Man kan sige, at det er jo sådan med det folkekirkelige, at tingene skal helst gro nedefra, initiativerne skal helst komme nedefra, og det er faktisk det, jeg har efterlevet hele tiden. Jeg har taget de frugter, som har vokset sig store, og plukket dem. Det er det, der er gennemført i forbindelse med decentraliseringsforslaget, som hele Folketinget minus SF og Enhedslisten støttede før sommerferien. Sådan skal det helst foregå, og det er også det, jeg har lagt op til.

Jeg havde et møde med stifterne her i januar i forbindelse med Finansministeriets projektgruppes rapport, og det var det, jeg spillede ud med over for stifterne. Jeg havde møde med Landsforeningen af Menighedsrådsmedlemmers bestyrelse og med Den Danske Provsteforening, og det var det samme, jeg sagde til dem: Nu tager vi den debat, I gerne vil have, for det synes jeg vi skal gøre. Men så må initiativet jo også komme fra dem.

Jeg synes ikke, det skal være en styret debat, og det er heller ikke det, der er skrevet i bemærkningerne. Det skal være en mere struktureret debat fra min side, og det betyder, at jeg tager ud til menighedsrådsmedlemmernes distriktsforeninger, diskuterer tingene og fortæller, hvad det egentlig er for tanker, der ligger bag, og så hører jeg, hvad de har at sige til det.

(Kort bemærkning).

Margrete Auken (SF):

Jeg vil godt følge op på det, fru Karen Klint sagde, for jeg har heller ikke så meget tillid til det, der kommer til at ske.

Jeg kunne høre på ministerens svar, at ministeren ikke kan høre, hvad der bliver sagt. Det skal jeg ikke gå længere ind i, men jeg sagde altså ikke, at der skulle ryddes op i Fællesfonden. Bare for at tage et eksempel sagde jeg, at der skulle ryddes op i sammenblandingen af statslige midler og kirkelige midler, men lad det nu være.

Kl. 10.35

Jeg vil godt bede ministeren love os, at den debat, der bliver ført i kirken, bliver så velorganiseret, at vi kan høre kirkens stemmer og ikke kun ministerens, og at ikke kun ministeren skal afgøre, hvad der skal nås frem til. Hvis man regner distriktsforeningerne med til nedefra, gør der faktisk ret mange ting frem nedefra, som er i modstrid med det, ministeren siger. Man er uenig med ministeren, og det ville jo være dejligt, hvis vi herinde kunne se det som en del af helheden sammen med det, ministeren tager ind.

(Kort bemærkning).

Kirkeministeren (Tove Fergo):

Jeg skal da beklage, hvis jeg har misforstået fru Margrete Auken.

Fru Margrete Auken taler om at rydde op i økonomien, og jeg er altså meget optaget af, at vi faktisk har fået ryddet op i den økonomi, som jeg har ansvar for, altså Fællesfondens økonomi. Men fru Margrete Auken mener altså, at der skal ryddes op mellem statens og kirkens økonomi.

Som jeg hørte fru Margrete Auken, lød det næsten, som om fru Margrete Auken i sin ordførelsetale netop talte om bloktilskud, altså statens tilskud til folkekirken. Fru Margrete Auken brugte ikke selve ordet bloktilskud, men fru Margrete Auken talte om, at statens tilskud til folkekirken skulle gives til noget andet end forkyndelsen. Men hvis det blev givet som et bloktilskud, kunne man jo sige, at det gik til andet end forkyndelse, og forkyndelsen betales af landskirkeskatten. Men det er jo alt efter, hvordan man fortolker tingene.

Vedrørende lydhørheden over for folkets røst, folkets stemme, tror jeg, jeg kan love fru Margrete Auken, at den er jeg meget lydhør over for. Jeg tror ikke, der er nogen, som har været ude til så mange folkelige møder og mødt så mange af

kirkens folk, som jeg faktisk har. Jeg lytter i allerhøjeste grad til, hvad der bliver sagt ude omkring i de danske sognemenigheder, så det kan jeg roligt sige ja til. Jeg lytter og forsøger at finde den fællesnævner, som kan favne hele det folkekirkelige spektrum.

Det er jo sådan, at vi har en meget rummelig folkekirke, og sådan skulle det gerne blive ved med at være. Der skal være plads til alle, der er på den evangelisk-lutherske bekendelses grund, det er det, vi skal bestrebe os på, så der bliver altså ikke kun lyttet til specielle kredse, men til det, som kan samle de flestes opbakning.

(Kort bemærkning).

Margrete Auken (SF):

Jeg kan sige, også til den undrende forsamling, at kirkeministeren og jeg er i samme distriktsforening, og vores fælles distriktsforening har lavet en meget kritisk beretning, fordi den bestemt ikke synes, den får mest forkyndelse for pengene på grund af ansættelsesstoppet og alle de andre forsøg på at begrænse antallet af præster. Det har den forening brokket sig over.

I stedet for at komme til distriktsforeningens møde og som almindeligt medlem af distriktsforeningen tage del i debatten har kirkeministeren på kirkeministerens eget papir sendt en helt ned til kommaerne detaljeret kritik af beretningen og bedt om at få den sendt ud til alle distriktsforeningens medlemmer. Det blev de selvfølgelig lidt pikerede over, for der må jo være lige vilkår. Man skal deltage som distriktsforeningsmedlem og ikke bruge ministermagt til den slags ting.

Selvfølgelig er kritikken ikke blevet sendt ud, for der er jo ingen af os, der kan komme og sige: Jeg vil godt have sendt alt det her ud, for jeg er uenig i det og det. Jeg vil godt bede kirkeministeren om at holde op med at mene, at fordi hun sidder med statsmagten, kan hun også opføre sig egenmægtigt over for det lægfolk, som gerne vil have lov til at komme til orde i debatten uden at blive sat på plads på den måde.

(Kort bemærkning).

Kirkeministeren (Tove Fergo):

Det er ganske rigtigt, at København-Frederiksberg distriktsforenings menighedsrådsmedlemmer har udarbejdet en meget fin årsberetning, men da jeg læste den igennem, fandt jeg direkte faktuelle fejl i den. Det var ikke meningsstilkendegivelser, for det skal man selvfølgelig have fuld ret til, men direkte fejlagtig information af

distriktsforeningens medlemmer, og det synes jeg ikke medlemmerne kunne være tjent med. Derfor har jeg simpelt hen sendt en korrekturliste, hvor de konkrete, faktuelle fejl bliver korrigeret, og den har jeg selvfølgelig bedt om at distriktsforeningens medlemmer bliver gjort bekendt med.

Kl. 10.40

Jeg synes, det er højst besynderligt, at man ragerer på den måde. Hvis man giver udtryk for og skriver noget, der simpelt hen er forkert, men er ærligt ment, må det da være rimeligt, at man er taknemlig over, at det bliver korrigeret, og så sender man selvfølgelig rettelserne ud. Men det er man ikke, og derfor må jeg tage årsberetningen fra København-Frederiksberg distriktsforening som et partsindlæg, og det synes jeg ikke tjener sagen.

Formanden:

Tak til kirkeministeren. Der er ikke flere, der har bedt om ordet, og så er det fru Margrete Auken som ordfører i anden omgang.

Margrete Auken (SF):

Det er faktisk ganske utroligt at høre kirkeministeren. Lige før hørte jeg udtrykket centralisering, og der er mange – og nu taler jeg som almindeligt folkekirkemedlem – som føler, at der foregår en voldsom centralisering, og at alt samles hos statsmagten i øjeblikket.

Kirkeministeren siger, at der er noget faktisk forkert i noget, hun opfatter som et partsindlæg, og bliver fortørnet over, at hun ikke kan komme igennem med en kritik. Nu er det jo sådan, at når man er medlem af København-Frederiksberg distriktsforening, som vi begge to er, møder man op og tager del i debatten, hvis man kan, men de bistre vilkår for travle mennesker, og dem er der andre end os to af i den distriktsforening, er, at man ikke altid kan.

Hvis kirkeministeren har lyst til at gå på talerstolen igen, vil jeg spørge, om der er lavet tilsvarende korrekturlæsning af alle de andre distriktsforeningers beretninger, for det må man jo gå ud fra. Man må gå ud fra, at alle distriktsforeningernes beretninger bliver læst igennem, og så retter man dem alle sammen og siger: Nu har vi altså tiltaget os en kirkeministeriel censurfunktion i denne sammenhæng, for nu skal vi ind og styre, at der ikke bliver det, som kirkeministeren kalder fejlinformering i et efter ministerens mening partsindlæg i sagen.

Det er faktisk sådan, at man rigtig, rigtig mange steder rundt omkring i folkekirken føler, at kirkeministeren med sit ansættelsesstop og efterfølgende indgreb mod orlovsbestemmelserne har begrænset forkyndelsen. Ikke bare har hun udmattet vore fælles præstekolleger, men hun har også gjort det umuligt at sørge for at få de mennesker på banen, som skulle føre tingene videre. Det er et voldsomt indgreb, og jeg ved ikke, om kirkeministeren mener, det er den rigtige måde at understøtte kirken på, at bare fordi der er et statstilskud til forkyndelsen, kan hun tillade sig fuldstændig frit at begrænse forkyndelsen.

Nu skal vi have den debat, som Dansk Folkeparti har rejst, og jeg vil godt her til sidst lige sige til ministeren, at jeg mener ikke, at ordet understøtte i § 4 nødvendigvis indebærer penge-støtte. Det kan være helligdagslovgivning, religionsundervisning i skolerne, klokkeringning, teologiske fakulteter, og hvad ved jeg, altså en række ting, som er meget vigtige. Men det behøver ikke betyde penge. Det har det faktisk først gjort fra 1919, og derfor må det ikke blive brugt som et argument i den debat, der kører i den danske folkekirke og har gjort det meget længe, siden Herluf Eriksen rejste den første gang. Det var i hvert fald en Venstremand, som første gang rejste forslaget om at flytte rundt på statstilskudet på en sådan måde, at det blev en statsopgave at skabe klarhed.

Det var det, jeg tænkte på, da jeg talte om at få orden i tingene, for det har faktisk vist sig at være noget rod. Vi ikke kan forklare tingene sådan, at selv de, der er velvillige over for folkekirken, forstår, hvad det drejer sig om, og derfor føler de, at der er problemer med, at man giver statstilskud til forkyndelsen. Jeg synes, vi skal tage det problem alvorligt og ikke bare betragte det, som om folk fejlinformerer. Man kan være uenig med dem, og det er fair nok, men det andet er faktisk centralistisk tyranni.

Kirkeministeren (Tove Fergo):

Fru Margrete Auken bliver ved med at gentage, at vi er medlemmer af den samme distriktsforening. Jeg vil bare ganske stilfærdigt gøre fru Margrete Auken opmærksom på, at det er jo i kraft af vores funktion som præster, vi er medlemmer af distriktsforeningen, og jeg har orlov, og det har jeg haft, siden jeg blev kirkeminister. For tiden er jeg faktisk ikke medlem af distriktsforeningen.

Fru Margrete Auken bliver ved med at fremføre med sin påstand om centralisme. Nu løftede fru Margrete Auken sløret lidt for, hvad hun nok mener med centralisme, men alligevel kunne jeg da godt tænke mig at få nogle eksempler på det. Men at ansættelsesstopet og den arbejdsgiverforpligtelse, jeg har til at sikre, at præster, der har et retskrav på at få udbetalt penge i stedet for den sjette ferieuge, får deres ønske opfyldt, skulle være udtryk for centralisme, og det, at jeg overholder budgetterne og sørger for at pengene passer, skulle være udtryk for centralisme – nej!

Kl. 10.45

Jeg vil godt spørge fru Margrete Auken: Kender fru Margrete Auken og SF overhovedet ikke til, at man skal overholde budgetterne? De penge, som jeg administrerer på både de danske skatteborgeres og kirkeskatteydernes vegne, skal der faktisk være hånd i hanke med, og de budgetter, der er lagt, skal holdes. Er det ikke et fair og rimeligt krav at stille til en minister?

Hvis jeg ikke levede op til det krav, ville fru Margrete Auken tale om, at det var uansvarlig økonomi, og det ville jeg være nødt til at give hende ret i. Selvfølgelig skal pengene passe, de midler, som skatteyderne og kirkeskattebetalerne betror os til at drive kirken for, skal slå til, og det er det, jeg sørger for at de gør. Men der er ikke skåret én eneste præstestilling væk, der har aldrig været så mange præster i den danske folkekirke, som der er kommet inden for de senere år. Det er der ikke rørt ved.

Alt det, der er blevet sagt, er et tegn på, at man er blevet vildledt af sin ideologi, er jeg nødt til at sige. Det gør mange gange blind, så det er nødvendigt med nogen retledning, og det følte jeg også det var over for København-Frederiksberg distriktsforening.

Formanden:

Ministeren må gerne blive stående, for der er en kort bemærkning fra fru Margrete Auken.

(Kort bemærkning).

Margrete Auken (SF):

Nu kan jeg forstå, at det ikke var som medlem af distriktsforeningen, kirkeministeren blandede sig i rapporten. Men så må man jo gå ud fra, at der er gjort et tilsvarende grundigt arbejde med alle de andre distriktsforeningers rapporter, og jeg vil godt have bekræftet, at det har ministeren selvfulgelig gjort.

Så vil jeg lige sige, at jeg fastholder og vil gøre det med megen stemmekraft, at der er tale om en voldsom centralisering. Når budgetter skal overholdes, plejer man at drøfte dem med dem, de berører, og spørge: Hvordan gør vi det bedst? – altså medmindre man har et fuldstændig totalt topstyret system.

Den måde, hvorpå kirkeministeren bare dikterede, at her tager vi kirkens kerneydelse, altså forkyndelsen – men vi rører ikke ved noget af det andet, og vi prøver ikke at finde ud af, om vi kan mingelere med noget uden at ramme kirkens kerneydelse – vakte så stor bestyrtelse hos menighederne rundtomkring, at selv om ministeren er lidt tonedøv over for kritik af sig selv, må det alligevel være smuttet ind i hendes ører, at der faktisk var et problem. Det er det, jeg mener med centralisering. Kirkeministeren sidder som en anden pave og bestemmer det hele, og jeg tror ikke engang, paven bestemmer noget i det samme hidsige, heftige og ulydhøre tempo som kirkeministeren.

(Kort bemærkning).

Kirkeministeren (Tove Fergo):

Nu er det jo altid nemt at udtale sig, når man aldrig har haft et ansvar. Sådan er det jo.

Fru Margrete Auken kender åbenbart ikke til begreberne ansættelsesstop og udgiftsstop eller til de mekanismer, der ligger i dem. Det er faktisk nødvendigt at indføre det, uden at man har drøftet det i lange tider forinden, for så kunne man jo risikere, at pengene blev brugt på forhånd, og man ikke opnåede det, man ville, altså lidt tilbageholdenhed. Der var ikke anden mulighed end at gøre det på den måde, men det er jo så nemt at være klog, når man ikke selv har haft et ansvar.

(Kort bemærkning).

Margrete Auken (SF):

Jeg fristes til ikke at føje ord til den selvudlevering, der kom her, men jeg vil godt sige, at et ansættelsesstop er altså ikke en pengeombygning, og man kunne udmærket godt have forhandlet den sag. Der var intet, der berettigede, at den blev håndteret på den måde, det skete på, og det var ualmindelig provokerende. Men det er jo ikke noget, der generer kirkeministeren.

Jeg er mindre bestyrtet over, at ministeren gerne vil være provokerende. Jeg er hamrende uenig med hende i øvrigt, og så er det jo fint, at folk træder i karakter. Der har aldrig været så meget drive med at få kirken selvstændiggjort

fra staten, som efter at vi har fået den nuværende minister, og det skal hun sådan set kun have tak for. Jeg synes, det er fint, og jeg følger med spænding med i det.

Angående ansættelsesstoppet lader vi det, ministeren sagde, blive stående, men jeg vil godt igen spørge: Har der været en tilsvarende gennemlæsning af de andre distriktsforeningers beretninger, hvor kirkeministeren har udfoldet sin handlekraft?

(Kort bemærkning).

Kirkeministeren (Tove Fergo):

Jeg kan sige til fru Margrete Auken, at hver eneste gang jeg støder på fejlagtige oplysninger om, hvad der foregår på det kirkeministerielle område, bliver de korrigeret – uanset om det er beretninger fra distriktsforeninger og menighedsrådsmedlemmer, eller det er fra pressen, eller det er fra privatpersoner – for jeg mener altså, at jeg har pligt til at oplyse om de faktuelle forhold. Så kan man have sine meninger om det, diskutere det og give udtryk for sine holdninger, og det er fint nok og godt nok, for jo flere meninger, desto bedre, og jo flere der tager del i debatten, desto bedre er det.

Kl. 10.50

Når fru Margrete Auken igen vender tilbage til ansættelsesstoppet, er jeg altså nødsaget til at sige til fru Margrete Auken, at det var nødvendigt at gribe sagen an på den måde, hvis der skulle sikres balance i økonomien og budgetterne skulle holde. Jeg må gentage: Jeg har et ansvar over for de penge, jeg forvalter. Det kan godt være, fru Margrete Auken ikke kender til et ansvar for at forvalte andres penge, men det gør jeg, og jeg er forpligtet til at sikre, at det ansvar bliver forvaltet på en ordentlig måde, så budgetterne bliver overholdt. Det er det, der var årsag til ansættelsesstoppet.

Så vil jeg også godt sige, at det blev håndteret ganske fint fra kirkens folk, også fra præsternes side. Der var nogle, som blev chokeret over det, og det kan jeg godt forstå, for det var voldsomt at måtte gøre det. Men når det er sagt, vil jeg godt give udtryk for min taknemlighed over, at det ikke er gået ud over nogen overhovedet af de mange folkekirkemedlemmer, som til dagligt har utrolig stor glæde af at komme i kirken til dåb, konfirmation og vielse, og som modtager sjælesorg og forkyndelse. Det vil jeg godt kvitte for.

(Kort bemærkning).

Jesper Langballe (DF):

Når jeg ikke havde nogen korte bemærkninger til nogen af fru Margrete Aukens ordførertaler, er det bl.a., fordi jeg betragter fru Margrete Auken som værende uden for pædagogisk rækkevidde, men også fordi jeg ærligt må tilstå, at jeg ikke kan følge med.

Nu forekommer det mig, at fru Margrete Auken i den grad er i sine personlige aggressions vold, at det er fuldstændig umuligt at følge med – bloktilskud, Det Mellemkirkelige Råd og sorte præster, der vil forhindre anderledes tænkende i at sige noget. Jeg er egentlig meget imponeret over, at ministeren kan blive ved med at svare på trods af dette fuldstændig vilde ridt, så jeg vil gerne spørge: Hvordan bærer ministeren sig egentlig ad med at finde ud af, hvad diskussionen drejer sig om lige i øjeblikket?

(Kort bemærkning).

Kirkeministeren (Tove Fergo):

Jeg synes, at når vi har en debat i Folketingssalen, og medlemmerne er interesserede i det område, der debatteres, skal der selvfølgelig også gives svar på de spørgsmål, der bliver stillet, og det er det, jeg forsøger. Det er i al beskedenhed ud fra en trang til at få en åben debat, også her i Folketingssalen.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Kirkeudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

8) Første behandling af lovforslag nr. L 165:

Forslag til lov om ændring af lov om offentlig sygesikring. (Ændring af medicintilskudsregler).

Af indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen).

(Fremsat 18/2 2004).